

Зразок Апеляційної скарги на ухвалу про повернення позовної заяви з підстав недостатності доказів, які долучені до позовної заяви (адміністративне судочинство)¹

До _____²апеляційного адміністративного суду

Позивач (Апелянт):

Повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я
(прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб)
особи _____

місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце
проживання чи перебування (для фізичних
осіб) _____

поштовий індекс _____

ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному
державному реєстрі підприємств і організацій України,
реєстраційний номер облікової картки платника податків
(для фізичних осіб) за його наявності або номер і серія
паспорта (для фізичних осіб — громадян України, тільки
якщо РНОКПП
відсутній) _____

Номер телефону _____

адреса електронної пошти (якщо
наявна) _____

відомості про наявність або відсутність електронного
кабінету _____

Відповідач:

повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я
(прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб)
особи _____

місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце
проживання чи перебування (для фізичних
осіб) _____

поштовий індекс _____

¹ Апеляційна скарга на ухвалу суду в адміністративному судочинстві подається протягом 15 днів з дня складання його повного тексту (якщо цей строк не зазначений, то ним буде вважатися дата прийняття самої ухвали). Цей строк може бути поновлено якщо скарга подана не пізніше п'ятнадцяти днів з дня вручення особі копії ухвали суду або ж інших поважних причин. **Якщо апеляційна скарга з початку була залишена без руху, а у подальшому повернута - то оскаржується тільки ухвала про повернення.**

² Зазначається той апеляційний адміністративний суд, до апеляційного округу якого входить суд який повернув вашу позовну заяву. Які адміністративні суди входять до яких апеляційних округів можна подивитися тут: <https://www.president.gov.ua/documents/4552017-23394>

ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України, реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серія паспорта (для фізичних осіб — громадян України, тільки якщо РНОКПП відсутній) _____

Номер телефону _____

адреса електронної пошти (якщо наявна) _____

відомості про наявність або відсутність електронного кабінету _____

Інші учасники справи:³

АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА

на ухвалу _____ окружного адміністративного суду від _____
у справі № _____

Оскаржуваною ухвалою було вирішено повернути скаржнику позовну заяву з **підстав недостатності доказів, які долучені до позовної заяви/необхідності долучення до позовної заяви додаткових доказів**⁴.

Ухвала суду першої інстанції є такою, що прийнята з порушенням норм процесуального права й підлягає скасуванню.

Така позиція апелянта обґрунтовується наступним:

Частинами 1 та 4 статті 9 КАС України визначено, що розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Суд вживає визначені законом заходи, необхідні для з'ясування всіх обставин у справі, у тому числі щодо виявлення та витребування доказів з власної ініціативи.

Згідно з частиною 1 статті 72 КАС України доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

³ зазначаються аналогічні відомості у випадку наявності таких учасників

⁴ залишити необхідне

Відповідно до частини 1 статті 77 КАС України передбачено, що кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статті 78 цього Кодексу.

Частинами 4, 5 статті 77 КАС України визначено, що докази суду надають учасники справи. Суд може пропонувати сторонам надати докази та збирати докази з власної ініціативи, крім випадків, визначених цим Кодексом. Суд не може витребувати докази у позивача в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, окрім доказів на підтвердження обставин, за яких, на думку позивача, відбулося порушення його прав, свобод чи інтересів.

Приписами частини 1 статті 80 КАС України встановлено, що учасник справи, у разі неможливості самостійно надати докази, вправі подати клопотання про витребування доказів судом. Таке клопотання повинно бути подане в строк, зазначений в частинах другій та третій статті 79 цього Кодексу. Якщо таке клопотання заявлено з пропуском встановленого строку, суд залишає його без задоволення, крім випадку, коли особа, яка його подає, обґрунтує неможливість його подання у встановлений строк з причин, що не залежали від неї.

Згідно з частиною 3 статті 80 КАС України про витребування доказів з власної ініціативи або за клопотанням учасника справи, суд постановляє ухвалу.

З урахуванням зазначеного, а також з метою з'ясування всіх обставин у справі, суд може витребувати докази, які мають значення для справи. При цьому суд повинен вказувати, які саме докази необхідно надати.

Під час вирішення питання про відкриття провадження у справі суд обмежений процесуальними можливостями з'ясувати, чи дійсно у позивача відсутні докази чи має місце зловживання процесуальними правами.

При цьому, позивач при зверненні до суду самостійно визначає обсяг доказів, що потрібно долучити до позовної заяви і якими підтверджуються позовні вимоги. Не долучення до позовної заяви окремих доказів не може бути перешкодою у судовому захисті.

Таким чином, перекладання обов'язку, на стадії вирішення питання про відкриття провадження у справі щодо надання доказів на позивача є передчасним та необґрунтованим.

Ця позиція відповідає висновкам викладеним у Постанові Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 18 травня 2023 року у справі № 120/8759/22.

Крім цього, апелянт також звертає увагу на позицію викладену у Постанові Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 26 жовтня 2023 року у справі № 120/6360/23, де зазначається таке:

“52. Європейським судом з прав людини (далі - ЄСПЛ) зазначено, що «надмірний формалізм» може суперечити вимозі забезпечення практичного та ефективного права на доступ до суду згідно з пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Це зазвичай відбувається у випадку особливо вузького тлумачення процесуальної норми, що перешкоджає розгляду скарг заявника по суті, із супутнім ризиком порушення його чи її права на ефективний судовий захист (див. рішення у справах «Zubac v. Croatia», «Beles and Others v. the Czech Republic», №47273/99, nn. 50-51 та 69, та «Walchli v. France», №35787/03, n. 29).

53. При цьому, ЄСПЛ провів лінію між формалізмом та надмірним формалізмом. Так, формалізм є явищем позитивним та необхідним, оскільки забезпечує чітке дотримання судами процесу. Натомість надмірний формалізм заважає практичному та ефективному доступу до суду. Формалізм не є надмірним, якщо сприяє правовій визначеності та належному здійсненню правосуддя.

54. У такий спосіб здійснюється «право на суд», яке відповідно до практики ЄСПЛ включає не тільки право ініціювати провадження, але й право отримати «вирішення» спору судом (рішення у справі «Kutić v. Croatia», заява №48778/99, пункт 25).

55. Ураховуючи викладене Суд дійшов висновку про те, що підстави для залишення позовної заяви без руху через ненадання позивачем до суду документів, якими він обґрунтовує свої позовні вимоги, відсутні, а тому ухвала про повернення позовної заяви внаслідок невиконання вимог такої ухвали [про залишення позовної заяви без руху] є передчасною та такою, що постановлена внаслідок надмірного формалізму.

56. Колегія суддів зазначає, що на стадії прийняття позовної заяви та відкриття провадження у справі суд позбавлений можливості надати оцінку тим чи іншим доказам, з'ясувати їх достатність для вирішення справи, їх належність та допустимість, а тому повернення позовної заяви з підстав ненадання тих чи інших доказів не можна визнати обґрунтованим.

57. З огляду на викладене, суд першої інстанції, з висновками якого погодився суд апеляційної інстанції, дійшов передчасних висновків про наявність підстав для залишення позовної заяви без руху, та відповідно про наявність підстав для повернення позовної заяви.”

Отже, вимога суду першої інстанції щодо надання додаткових документів для вирішення питання щодо відкриття провадження є неправомірною, а оскаржувана ухвала є очевидно незаконною та підлягає скасуванню апеляційним адміністративним судом із направленням справи для продовження розгляду до суду першої інстанції.

Враховуючи все вищевикладене та підставі положень ст.ст. 243, 293, 294, 296, 320 КАС України,-

ПРОСИМО:

1. Оскільки, ухвала суду першої інстанції перешкоджає подальшому доступу апелянта до суду - розглянути цю апеляційну скаргу максимально швидко;
2. Ухвалу _____ окружного адміністративного суду від _____ у справі № _____ - скасувати;
3. Справу направити до _____ окружного адміністративного суду для вирішення питання щодо відкриття провадження у справі.

Примітка:

1. Копію повного тексту оскаржуваної Ухвали було отримано апелянтом _____, докази чого додаються/наявні в матеріалах справи⁵.

Додатки:

1. Документ про сплату судового збору;
2. Докази отримання копії оскаржуваної ухвали;
3. Копія апеляційної скарги з додатками для інших учасників справи⁶.

_____ ⁷

ПІБ апелянта⁸

⁵ Залишити необхідне

⁶ Інші документи додаються у випадку необхідності. Всі додані копії документів на кожній сторінці засвідчуються таким чином: Згідно з оригіналом Повне прізвище та ініціали апелянта, дата засвідчення (день/місяць/рік) та власноручний підпис. Кількість копій - відповідно до кількості учасників справи. Кількість копій - відповідно до кількості учасників справи.

⁷ Дата підписання апеляційної скарги та власноручний підпис

⁸ Зазначити повністю прізвище, ім'я та по-батькові апелянта